

KAPITOLA PRVNÍ, ve které se popisuje jistá cynická klukovina

V pondělí třináctého května roku 1876 o třetí hodině odpolední, ve dni jarně svěžím a letně teplém, došlo v Alexandrovském parku před očima mnoha svědků k nepřístojnosti, která přesáhla veškeré meze.

Alejami se procházeli mezi kvetoucími keři šeříku a záhony hořícími červenými tulipány svátečně oblečení lidé – dámy pod krajkovými slunečníky (aby se uchránily vrásek), chůvy s dětmi v námořnických oblečcích, mladíci v módních ševiotových sjurtucích nebo v krátkých anglických sakách a s unuděným výrazem ve tváři. Nic nenaznačovalo, že by mohlo dojít k nějaké nepříjemnosti; ve vzduchu, naplněném vůní pokročilého, neodvratného jara, se šířila lenivá spokojenost a příjemná nuda. Slunce už pořádně hrálo a lavičky, které stály ve stínu, byly všechny obsazené.

Na jedné z nich, stojící nedaleko umělé jeskyně a obrácené k mřížovému plotu, za kterým začínala ulice Něglinnaja a rýsovala se žlutá stěna Manéže, seděly dvě dámy. Jedna z nich, úplně mladinká (nejspíš to ani dáma nebyla, spíš slečna), si četla knížku vázanou v safiánu a ustavičně se kolem sebe s roztržitým zájmem rozhlížela. Druhá, mnohem starší, v solidních tmavě modrých vlněných šatech a praktických šněrovacích botách soustředěně pletla něco jedovatě růžového a rytmicky pohybovala jehlicemi. Přitom stíhala otáčet hlavou hned napravo, hned nalevo a jejímu bystrému pohledu nemohlo uniknout nic aspoň trochu zajímavého.

Mladíka v úzkých kostkovaných kalhotách, nedbale rozepnutém sjurtuku, pod nímž se bělala vesta, a ve švýcarském klobouku si dáma všimla okamžitě – šel alejí hrozně divně. Každou chvíli se zastavoval, jako kdyby mezi procházejícími se lidmi někoho vyhlížel, pak zase udělal ně-

kolik spěšných kroků a znova se zarazil. Náhle ten nevyrovnaný subjekt pohlédl na naše dámy a vydal se k nim dlouhými kroky, jako kdyby dospěl k nějakému rozhodnutí. Zastavil se před lavičkou, zadíval se na slečinku a vykřikl vysokým hláskem jako kašpárek: „Slečno! Už vám někdo řekl, že jste neuvěřitelně nádherná?“

Slečna, která byla opravdu moc krásná, se podívala na drzouna a polekaně pootevřela jahodové rtíky. Dokonce i její zralá průvodkyně byla tak neslýchanou opovázlivostí vyvedena z míry.

„Jediný pohled na vás mě očaroval!“ šaškoval neznámý mladík, jehož zevnějšek byl ovšem bezchybně reprezentativní (módně zařízené kotlety, vysoké bledé čelo, hnědé oči hořící vzrušením).

„Dovolte mi vtisknout na vaše nevinné čelo ještě nevinnější, zcela bratrský polibek!“

„Pane, fšdyť jste zcela opit!“ vzpamatovala se dáma s pleťacemi jehlicemi v rukou a prozradila tak svůj charakteristický německý akcent.

„Jsem opit jen a jen láskou!“ ujistil ji opovázlivec a stejně nepřirozeným pisklavým hlasem žádal: „Jeden jediný polibek, jinak si na místě sáhnu na život!“

Slečna se schoulila na lavičce a obrátila se ke své ochránkyni. Ta navzdory nebezpečí vzniklé situace projevila rozhodnou soudnost: „Okamžitě smíste! Vy plázen!“ zvýšila hlas a napřáhla před sebe ruce, v nichž držela pletení s bojovně trčícími jehlicemi.

„Folám strážníka!“

A tehdy se stalo něco opravdu hrozného.

„Ach tak! Byl jsem odmítnut!“ s falešným zoufalstvím zvolal mladík, teatrálně si zakryl rukou oči a náhle vytáhl z náprsní kapsy malý revolver z lesklého černého kovu. „Cožpak má smysl žít? Jedno vaše slovo, a zůstanu naživu. Jedno vaše slovo, a padnu k zemi mrtev!“ obrátil se ke sle-

čince, jež sama vypadala víc mrtvá než živá. „Mlčíte? Tedy sbohem!“

Muž mávající zbraní nemohl uniknout pozornosti lidí procházejících se v parku. Několik z nich, kteří byli blízko – tělnatá dáma s vějířem v ruce, seriózní pán s řádem svatě Anny na krku, dvě studentky penzionátu ve stejných hnědých šatech s pelerínami – ti všichni ztuhli na místě, dokonce i na druhé straně ohrady, na chodníku, se zastavil nějaký student. Zkrátka zdálo se, že té nepřístupné scéně bude okamžitě učiněna přítrž.

Jenomže všechno se odehrálo tak rychle, že nikdo nestihl zasáhnout.

„Život nebo smrt!“ vykřikl opilec (nebo snad šílenec), zvedl ruku s revolverem vysoko nad hlavu, roztočil bubínek a přiložil si ústí ke spánku.

„Plázen! Šášek jeden pošmáraný!“ zasyčela nebojácná Němka a projevila tak obstojnou znalost hovorové ruštiny.

Mladík, ve tváři i tak bledý, začal šedivět a zelenat, skousl spodní ret a přivřel oči. Slečna pro všechny případy zavřela oči také.

A dobře udělala – uchránilo ji to hrůzné podívané. V okamžiku, kdy zahřměl výstřel, zvrátila se sebevrahova hlava na stranu a z prostřeleného otvoru, kousek nad levým uchem, vytryskl červenobílý pramínek.

Strhl se nepopsatelný zmatek. Němka se rozčileně rozhlédla, jako by pohledem svolávala všechny svědky té neslýchané nepřístupnosti, a potom srdceryvně zaječela, čímž připojila svůj hlas k vrískotu tělnaté dámy a studentek, které už několik vteřin vydávaly pronikavé výkřiky. Slečna ležela v mdlobách – na okamžik přece jen pootevřela oči a v tu chvíli se poroučela. Odevšad se sbíhali lidé a student, který stál u mřížového plotu, nejspíš citlivý chlapec, se naopak otočil a prchal přes most směrem k Mochové.